

Muutoksia Hyvää perhehoitoa – Toimeksiantosuhteisen perhehoidon tietopakettin vuoden 2023 painokseen

Perhehoitoliitto ry julkaisi kesällä 2023 kuudennen, uudistetun painoksen *Hyvää perhehoitoa – Toimeksiantosuhteisen perhehoidon tietopakettista* (ISBN 978-952-69585-8-3). Seuraaviin kohtiin on tullut muutoksia painoksen julkaisun jälkeen **(korvaavat tekstit on korostettu keltaisella)**:

Sivu 6: Perhehoitoa – Kenelle? -pääotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Perhehoidossa on lapsia, nuoria, aikuisia ja ikäihmisiä. Perhehoitoa käytetään eniten lastensuojelussa. Kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista (17 727 vuonna 2021) 42 prosenttia oli perhehoidossa. Huostaanotetuista lapsista (9 422 lasta 31.12.2021 sijoitustiedon mukaan) perhehoidossa oli 55 prosenttia ja heistä sukulais- tai läheisperheisiin oli sijoitettu 14 prosenttia (THL, Lastensuojelu 2021).

Korvaava teksti: Perhehoidossa on lapsia, nuoria, aikuisia ja ikäihmisiä. Perhehoitoa käytetään eniten lastensuojelussa. Kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista **(17 299 vuonna 2023)** 42 prosenttia oli perhehoidossa. Huostaanotetuista lapsista **(9 544 lasta 31.12.2023)** sijoitustiedon mukaan) perhehoidossa oli **54 prosenttia** ja heistä sukulais- tai läheisperheisiin oli sijoitettu 14 prosenttia **(THL, Lastensuojelu 2023)**.

Sivu 6: Lastensuojelun perhehoito -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Lastensuojelulain mukaan lapsi on alle 18-vuotias ja nuori on 18–24-vuotias (LSL 6 §).

Korvaava teksti: Lastensuojelulain mukaan lapsi on alle 18-vuotias ja nuori on **18–22-vuotias** (LSL 6 §).

Sivu 7: Nuoren jälkihuolto perhehoidossa -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Oikeus jälkihuoltoon jatkuu siihen saakka, kun nuori täyttää 25 vuotta.

Korvaava teksti: Oikeus jälkihuoltoon jatkuu siihen saakka, kun nuori täyttää **23 vuotta**.

Sivu 8: Itsenäistymisvarat-väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 25 vuotta.

Korvaava teksti: Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään **23 vuotta**.

Sivu 29: Ilmoitusvelvollisuus ja valvonta -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Perhehoitajat sitoutuvat päästämään valvontaa suorittavan tarkastajan kaikkiin perhehoitotoimintaan käytettäviin tiloihin sekä noudattamaan vaitiolovelvollisuutta ja tietojen hyväksikäyttökieltoa (perhehoitolaki 21 §, 22§; laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 15 §).

Korvaava teksti: Perhehoitajat sitoutuvat päästämään valvontaa suorittavan tarkastajan kaikkiin perhehoitotoimintaan käytettäviin tiloihin sekä noudattamaan vaitiolovelvollisuutta ja tietojen hyväksikäyttökieltoa (perhehoitolaki 21 §, 22§; **laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 4–5 §**).

Sivu 30: Allekirjoitukset-väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Perhehoitajalla on oikeus saada oleelliset tiedot sijoitettavan elämäntilanteesta, terveydentilasta ja historiasta (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17 §).

Korvaava teksti: Perhehoitajalla on oikeus saada oleelliset tiedot sijoitettavan elämäntilanteesta, terveydentilasta ja historiasta (**laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 63 §, julkisuuslaki 26 §:n 3 mom**).

Sivu 34: Perhehoitoliiton jäsenyhdistykset -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Perhehoitoliitto toimii kattojärjestönä 20:lle perhehoitajien yhdistykselle ja sijaiskotinuorten Sinut-yhdistykselle.

Korvaava teksti: Perhehoitoliitto toimii kattojärjestönä **19:lle** perhehoitajien yhdistykselle ja sijaiskotinuorten Sinut-yhdistykselle.

Sivu 36: Ennen toimeksiantosopimusta -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Kun perhehoitoon sijoitettava on tiedossa, sijaintihyvinvointialueelta ja/tai Kelalta pyydetään tietoa siitä, onko niillä tiedossa asuinolosuhteisiin, talouteen, päihteidenkäyttöön, lastensuojeluasiakkuuteen tai muuhun sellaiseen liittyvää estettä pitää huolta kyseisestä lapsesta tai aikuisesta perhehoitajana. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 20§)

Korvaava teksti: Kun perhehoitoon sijoitettava on tiedossa, sijaintihyvinvointialueelta ja/tai Kelalta pyydetään tietoa siitä, onko niillä tiedossa asuinolosuhteisiin, talouteen, päihteidenkäyttöön, lastensuojeluasiakkuuteen tai muuhun sellaiseen liittyvää estettä pitää huolta kyseisestä lapsesta tai aikuisesta perhehoitajana. (**Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 64 §:n 1 mom**)

Sivu 38: Perhehoitaja ja kodin ulkopuolinen työ -pääotsikon jälkeen

Vuorotteluvapaa on poistunut kokonaan 1.8.2024 alkaen.

Alkuperäinen teksti: Työelämän lainsäädäntö tarjoaa mahdollisuuksia jäädä pois työelämästä muun muassa hoito- ja vuorotteluvapaiden kautta.

Korvaava teksti: Työelämän lainsäädäntö tarjoaa mahdollisuuksia jäädä pois työelämästä muun muassa **hoitovapaiden** kautta.

Sivu 45: Aikuiskoulutustuki

Aikuiskoulutustukea koskeva kappale ei ole enää ajantasainen, sillä aikuiskoulutustuki lakkautettiin 1.8.2024 alkaen.

Sivu 54: Alle 16-vuotiaan vammaistuki ja 16 vuotta täyttäneen vammaistuki

Lisäyksiä / täydennyksiä: 1.1.2027 alle 16-vuotiaan vammaistuen yläikäraja nousee 18 vuoteen ja samalla aikuisen vammaistuen ja eläkettä saavan hoitotuen alaikärajaksi tulee 18 vuotta. Muutokset eivät koske tukia jo saavia vaan tulevia tukien saajia.

Lisätietoa: Kela

Sivu 55: Nuoren kuntoutusraha ja Alle 20-vuotiaan kuntoutustuki/työkyvyttömyyseläke

Lisäyksiä / täydennyksiä: 1.1.2025 alkaen Kelan kuntoutustuen, työkyvyttömyyseläkkeen, kuntoutusrahojen ja sairauspäivärahojen alaikärajat nousivat 16 vuodesta 18 vuoteen. Oppivelvollisuutensa keskeyttäneillä 17-vuotiailla ei ole myöskään enää oikeutta työttömyystukeen. Muutokset eivät koske nykyisiä tuen saajia.

Lisätietoa: Kela

Sivu 55: Liikkumisen tuki ja tulkkipalvelut -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Lisätietoa: www.kela.fi

Korvaava teksti: Lisätietoa liikkumisen tuesta: <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/liikkuminen>

Lisätietoa tulkkauspalvelusta: www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu

Sivu 56: Henkilökohtainen apu -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Lisätietoa: www.kela.fi

Korvaava teksti: Lisätietoa: <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/henkilokohtainen-apu>

Sivu 56: Erityinen osallisuuden tuki -väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: (Voimaan 1.10.2023 alkaen.) Lisätietoa: www.kela.fi

Korvaava teksti: (Voimaan 1.1.2025 alkaen.) Lisätietoa: <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja>

Sivu 56: Valmennus-väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: (Voimaan 1.10.2023 alkaen.) Lisätietoa: www.kela.fi

Korvaava teksti: (Voimaan 1.1.2025 alkaen.) Lisätietoa: <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja>

Sivu 58: Sosiaaliamies-väliotsikon jälkeen

Alkuperäinen teksti: Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 24 § velvoittaa hyvinvointialueita nimeämään sosiaaliamiehen (vuoden 2024 alusta sosiaaliasiavastaavan). Sosiaaliamiehen tehtävä on muun muassa:

- neuvoa ja avustaa asiakkaita lain soveltamiseen ja muistutukseen liittyvissä asioissa,
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja
- toimia asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Korvaava teksti: Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista 2 § velvoittaa hyvinvointialueita järjestämään sosiaaliasiavastaavatoimintaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen palveluissa. Sosiaaliasiavastaavan tehtävä on muun muassa:

- neuvoa ja avustaa asiakkaita lain soveltamiseen ja muistutukseen liittyvissä asioissa,
- neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus tai muu asiakkaan sosiaalihuollon tai varhaiskasvatuksen oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja
- toimia asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Sivu 60: Toimeksiantosuhteista perhehoitoa ja sen järjestämistä normittavia lakeja...

Lisäys: Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023

Sivut 65–68: Liite 2 Toimeksiantosopimuslomake

11. Ilmoitusvelvollisuus

Alkuperäinen teksti: (Perhehoitolaki 263/2015 21 §, 22 §; Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000, 15 §)

Korvaava teksti: (Perhehoitolaki 263/2015 21 §, 22 §; Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 4§, 5§)

15. Allekirjoitukset

Alkuperäinen teksti: Hyvinvointialue sitoutuu antamaan perhehoitajalle perhehoidon toteuttamisen kannalta kaikki tarvittavat tiedot perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §, 3 momentti, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17§)

Korvaava teksti: Hyvinvointialue sitoutuu antamaan perhehoitajalle perhehoidon toteuttamisen kannalta kaikki tarvittavat tiedot perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §, 3 momentti, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 56 §)

HUOM! Toimeksiantosopimuslomakkeen päivitetyn malliversion voi ladata täältä:

<https://perhehoitoliitto.fi/tietoa-perhehoidosta/perhehoidon-toimeksiantosopimus/>